

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1704/2024
01.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Чедомир Голубовић, адвокат из ..., против Градске општине Нови Београд, као правног следбеника ЈП „Пословни простор“ - општине Нови Београд - у ликвидацији, коју заступа Градско правобранилаштво Града Београда, Одељење градске општине Земун и Нови Београд, ради поништаја решења о отказу уговора о раду и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3272/23 од 09.02.2024. године, у седници одржаној 01.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3272/23 од 09.02.2024. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 1335/21 од 25.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се поништи као незаконито решење ликвидационог управника туженог ЈП „Пословни простор“ - општина Нови Београд - у ликвидацији без деловодног броја од 06.12.2016. године, којим је тужилци отказан уговор о раду број .. од 26.09.2014. године, анекс 1 уговора о раду број .. од 09.09.2015. године и анекс 2 уговора о раду број .. од 30.05.2016. године и да се обавезе тужени да тужилци исплати накнаду штете уместо враћања на рад у износу од 1.274.772,60 динара са законском затезном каматом од 06.12.2016. године до исплате, као и да за тужилцу уплати Републичком фонду ПИО - Филијала за Град Београд доприносе за пензијско и инвалидско осигурање који се плаћају на најнижу основицу за VI степен стручне спреме коју тужилца има и то према обрачуну РФ ПИО, да Републичком заводу за здравствено осигурање уплати доприносе за здравствено осигурање и да Националној служби за запошљавање - Филијала за Град Београд уплати доприносе за случај незапослени, према висини стопе на дан уплате, као и да се обавезе тужени да тужилци накнади трошкове поступка са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове поступка у износу од 134.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3272/23 од 09.02.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилја је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 441. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) и оценио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, док тужилја у ревизији не указује на неку конкретну битну повреду одредаба парничног поступка која је учињена у поступку пред другостепеним судом, већ се само паушално позива на овај ревизијски разлог из члана 407. тачка 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је по основу уговора о раду од 26.09.2014. године била у радном односу на неодређено време код ЈП „Пословни простор“ Општине Нови Београд и обављала је послове на радном месту самостални референт У току трајања радног односа закључила је два анекса уговора о раду и то анекс 1 дана 09.09.2015. године и анекс 2 дана 30.06.2016. године, којима је мењан износ њене зараде. Одлуком о покретању поступка ликвидације ЈП „Пословни простор“ Општина Нови Београд од 09.11.2016. године покренут је поступак ликвидације над овим јавним предузећем и дотадашњи директор и законски заступник предузећа ББ је разрешен функције, док је за ликвидационог управника именован ВВ. Овом одлуком одређено је: да ликвидација почиње даном регистрације одлуке о ликвидацији и објављивањем огласа о покретању ликвидације у складу са Законом о регистрацији; да од дана регистрације одлуке о ликвидације предузеће не може предузимати нове послове, већ само послове везане за спровођење ликвидације, који обухватају уновчење имовине, наплату потраживања, исплату поверилаца и друге нужне трошкове, а да ликвидациони управник заступа предузеће у ликвидацији и одговоран је за законитост пословања предузећа; да ликвидациони управник одлучује о престанку радног односа, односно о отказу уговора о раду запосленима и о томе обавештава одговарајући орган, односно организацију за запошљавањем, а да у току поступка ликвидације, а ради окончања послова који се односе на вођење овог поступка, ликвидациони управник може да ангажује на одређено време потребан број лица уз претходну сагласност председника ГО Нови Београд; да ће оснивач преузети одређени број запослених ради обављања послова које ће обављати Управа ГО Нови Београд, а које је до сада обављао Јавно предузеће „Пословни простор“ Општине Нови Београд и да ова одлука ступа на снагу у року од 8 дана од дана објављивања у „Службеном листу Града Београда“, а објављена је 09.11.2016. године. Решењем Агенције за привредне регистре од 06.12.2016. године, усвојена је регистрациона пријава покретања поступка ликвидације над наведеним предузећем, извршена је промена имена на начин да се брише ЈП „Пословни простор“ Општина Нови Београд, а уписује ЈП „Пословни простор“ - општина Нови Београд - у ликвидацији, као и промена законског заступника на начин да се брише ББ, а уписује ВВ. Решењем од 06.12.2016.

године тужилји је отказан уговор о раду од 26.09.2014. године са анексима од 09.09.2015. године и 30.05.2016. године из разлога покренутог поступка ликвидације над ЈП „Пословни простор“ Општине Нови Београд од стране оснивача предузећа ГО Нови Београд, у складу са одлуком о покретању поступка ликвидације. Уговор о раду се отказује са даном достављања решења тужилји, а у образложењу је наведено да је 06.12.2016. године АПР донело решење којим се усваја регистрациона пријава покретања ликвидација над наведеним предузећем и на решењу је констатовано да га је тужилја примила 26.12.2016. године. Одлуком о окончању поступка ликвидације ЈП „Пословни простор“ - општина Нови Београд - у ликвидацији од 26.12.2016. године одређено је да се окончава поступак ликвидације јер су се стекли законом прописани рокови за обавештавање и пријаву потраживања поверилаца, а предузеће у ликвидацији је обавило све законом прописане радње у сврху спровођења поступка ликвидације и против истог се не воде никакви други поступци. Решењем Министарства за рад, запошљавања, борачка и социјална питања од 27.02.2017. године брисана је из Регистра Синдикална организација ЈП „Пословни простор“ Општине Нови Београд. Закључком од 22.12.2017. године одређено је да ГО Нови Београд, као оснивач ЈП „Пословни простор“ - Општине Нови Београд - у ликвидацији преузима обавезу измирења свих потраживања трећих лица која имају према овом предузећу, а која су утврђена или буду утврђена правноснажном судском одлуком и то како оних насталих пре почетка поступка ликвидације, тако и оних насталих након покретања поступка ликвидације. Решењем Агенције за привредне регистре од 29.03.2018. године усвојена је регистрациона пријава брисања, па је из Регистра привредних субјеката брисан ЈП „Пословни простор“ - општина Нови Београд - у ликвидацији.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду са анексима и акцесорни захтев за накнаду штете, сматрајући да је тужилји основано и законито отказан уговор о раду у складу са одредбом члана 176. тачка 5. Закона о раду, са становиштем да отварање поступка ликвидације над послодавцем значи и престанак обављања регистроване делатности, односно престанак рада послодавца. Према аргументацији овог суда, решење којим је тужилји отказан уговор о раду донето је од стране овлашћеног лица – ликвидационог управника, који је на доношење оваквог решења био овлашћен чланом 5. Одлуке о покретању поступка ликвидације ЈП „Пословни простор“ Општине Нови Београд од 09.11.2016. године. Такође, првостепени суд је имао у виду да је одређени број запослених након покретања поступка ликвидација над наведеним јавним предузећем био преузет од стране Управе ГО Нови Београд, али је оценио да је ова чињеница без утицаја на законитост отказа тужилје из разлога што наведена преузимања нису произвела правно дејства јер су била поништена, а ЈП „Пословни простор“ - општина Нови Београд - у ликвидацији као послодавац није могао да утиче на то да ли ће и ко од радника бити преузет од стране оснивача ГО Нови Београд, јер је такву одлуку донела Управа ГО Нови Београд без могућности да наведено предузеће на њу утиче.

Другостепени суд је одбио као неосновану жалбу тужилје и потврдио првостепену пресуду, прихватајући становиште првостепеног суда да је оспорено решење правог претходника тужене о отказу уговора о раду тужилји законито и правилно, као и све разлоге које је овај суд дао за своју одлуку.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Према члану 176. тачка 5. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005... 95/18), запосленом престаје радни однос независно од његове воље и воље послодавца у случају престанка рада послодавца у складу са законом.

Према члану 526. Закону о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр. 36/11... 95/18), који се у конкретном случају примењује на основу члана 76. став 1. Закона о јавним предузећима („службени гласник РС2 бр. 15/16 и 88/19), ликвидација друштва почиње даном регистрације одлуке о ликвидацији и објављивањем огласа о покретању ликвидације у складу са Законом о регистрацији. Све радње прописане у одредбама 524-548. наведеног Закона којима је регулисан поступак ликвидације и то: престанак рада органа управљања, постављање ликвидационог управника, попис имовине и пријава потраживања, завршни биланс, ограничење исплата члановима друштва у ликвидацији, окончање послова започетих пре ликвидације, указују да је послодавац престао да обавља регистровану делатност јер су све наведене радње усмерене на гашење друштва након намирења поверилаца.

Имајући у виду да отварање поступка ликвидације значи престанак обављања регистроване делатности послодавца, правилно је становиште нижестепених судова да се то може уподобити са престанком рада послодавца у смислу законског разлога за престанак радног односа запосленом по сили закона, односно мимо његове воље и воље послодавца. Ово посебно у ситуацији као у конкретном случају када након регистрације одлуке о ликвидацији и објављивања огласа о покретању ликвидације 06.12.2016. године није донета одлука да се обустави поступак ликвидације и настави са даљим пословањем предузећа, односно да ипак не дође до престанка рада предузећа, већ је ликвидациони поступак спроведен и врло брзо, већ 26.12.2016. године донета је одлука о окончању поступка ликвидације ЈП „Пословни простор“ - општина Нови Београд - у ликвидацији, а решењем Агенције за привредне регистре од 29.03.2018. године је усвојена регистрациона пријава брисања и избрисан је из регистра привредних субјеката ЈП „Пословни простор“ - општина Нови Београд - у ликвидацији, чији је тужена правни следбеник. Такође, у решењу ликвидационог управника о отказу уговора о раду тужили наведено је да јој радни однос престаје са даном достављања овог решења, а на решењу је констатовано да га је тужила примила 26.12.2016. године, дакле са даном окончања поступка ликвидације. У таквој ситуацији, по оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да постоји законски разлог за престанак радног односа тужили као запосленој на основу члана 176. тачка 5. Закона о раду, који се не примењује само и искључиво у случају отварања стечајног поступка као вида престанка рада послодавца, како то неосновано тврди ревидент. Стога је решење правног претходника тужене којим је утврђен престанак радног односа тужили законито и нема разлога за његов поништај, па зато нема ни услова за супституцију уместо реинтеграције, због чега је правилно одбијен и захтев тужиле за накнаду штете с обзиром на акцесорни карактер тог захтева.

У погледу овлашћења ликвидационог управника да донесе решење о отказу уговора о раду тужили, Врховни суд у свему прихвата као правилно образложење које је дао првостепени суд, као и другостепени суд у образлагању индентичних жалбених навода, без даљег детаљног образлагања, сходно овлашћењу из одредбе члана 414. став 2. ЗПП.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. ЗПП, имајући у виду његов исход.

Са напред наведених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**